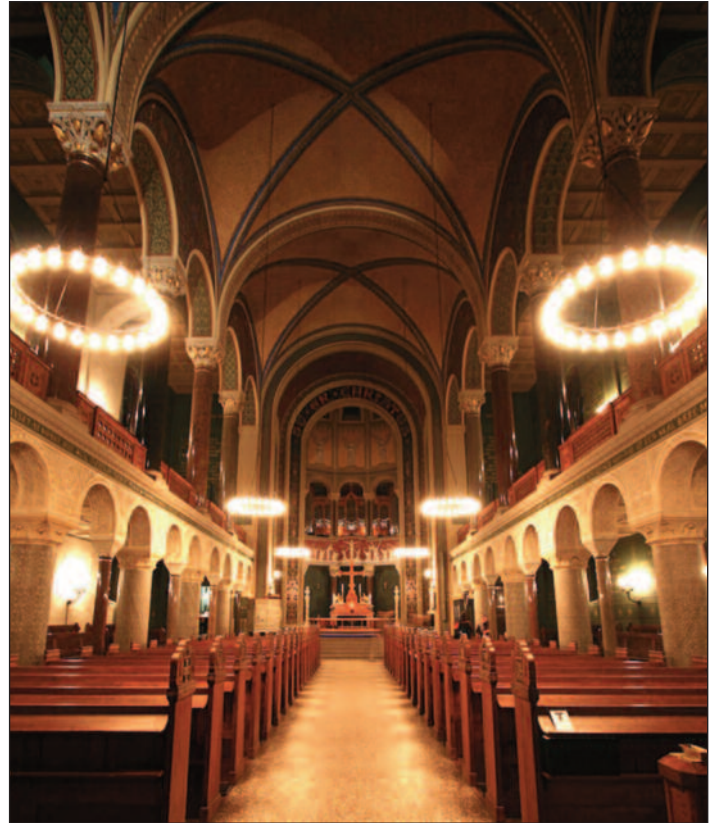

En af Danmarks mest særprægede kirker ligger i Valby. Kirkerummet er fyldt med ornamenter og der er ikke to der er ens.

April-turen 2015

På toppen af Valby og Frederiksberg

En rejse gennem 300 års historie

Aprilturen gik til en af Danmarks mest særprægede kirker; Jesuskirken i Valby og bagefter det gamle kongeslot Frederiksberg Slot.

Vi var 13 halvtolvare der besteg jernhestene den første tirsdag i april og drog mod Valby, hvor vi oplevede en underholdende og vidende præst Frank Bjørn Christensen, som levende fortalte om Jesuskirken og kirkens arkitekt Vilhelm Dahlerup og bygherren brygger Carl Jacobsen.

Carl Jacobsens ønske var, at kirken skulle genlyde af smuk musik, og akustikken i kirken er god. Kirken rummer to meget fine orgler, de eneste orgler af den store franske orgelbygger Cavaillé-Coll, der findes ikke noget tilsvarende i hele norden.

Kirken er indviet d. 15. november 1891, mens selve det Jacobsenske familiekapel, krypten under kirken, indviedes allerede d. 31. januar

samme år. Klokketårnet (kampanilen) stod først færdigt i 1895.

Foran kirken står J.A. Jerichaus krucifiks og overfor står Niels Hansen Jacobsens dystre skulptur "Trold, der vejrer kristenblod", som truende griber ud efter krucifikset. Den blev dog for meget for menigheden, og blev derfor fjernet og anbragt i Glyptotekshaven. I dag har menigheden "sluttet fred" med trolden og en kopi står nu foran kirken.

Jesuskirkens historie hænger uløseligt sammen med brygger Carl Jacobsen (1842-1914) og bryggeriet Carlsberg. Bryggeriet blev grundlagt i 1847 af Carls far J.C.Jacobsen på Valby Bakke, men på grund af det spændte forhold mellem far og søn besluttede faderen at overdrage bryggeriet til Carlsberg-fondet og udbetalte i stedet en arv til sønnen.

Det var en del af denne arv der gik til opførel-

Kirken er opført som et mausoleum for Carl Jacobsen og hans familie. I krypten under kirken står familiens sarkofager.

Efter omkring 80 års fravær kom Niels Hansen-Jakobsens statue "Trold vejrer kristent blod" i januar 2002 tilbage til Valby.

sen af kirken. Indtil da havde der ikke været nogen kirke i den lille landsby Valby. Men efterhånden som landsbyen voksede, blandt andet på grund af arbejdere og funktionærer ved bryggeriet, der slog sig ned i dets nærhed, voksede også behovet for en kirke. Udformningen blev lagt i hænderne på arkitekt Vilhelm Dahlerup, der har tegnet adskillige af Københavns smukke bygninger, herunder Glyptoteket og Det Kgl. Teater. Men det var en bunden opgave! For det første skulle den nye kirke: "overgå alle de andre kirker i København i skønhed"

... og for det andet skulle kirken hente sit formsprog fra de sydeuropæiske kirker. Dahlerup løste opgaven ved at give kirken den klassiske basilika form med et langt skib med sideskibe og pulpiturer adskilt ved søjler, en stor korbue og et 18,5 m. højt kor, hvorunder brygger Carl Jacobsen, hans kone Ottilia, hans forældre J.C.Jacobsen og Laura, fire børn, der døde som små, og et barnebarn med frue nu hviler.

Man har lagt meget vægt på udsmykningen, og i tidens stil er der ikke to ornament, der er ens. Overalt både indvendigt og udvendigt vil man finde svastika eller hagekors. Det er et gammelt soltegn fra Indien, der også optræder i det antikke Grækenland og Rom. Her støder Carl Jacobsen på det og vælger det som bomærke for sit bryggeri Ny Carlsberg i 1880. Det

vedbliver det med at være, indtil det i 30'erne bliver kendemærket for noget helt andet. Derefter fjernede man det som bomærke, men beholdt det på bygningerne. Det er derfor ikke og har aldrig været udtryk for nogen bestemt politisk holdning.

Efter en oplevelsesmættet rundvisning gik turen til endnu en stor oplevelse: Frederiksberg Slot.

Her blev vi modtaget af Helle Skyggebjerg fra Hærens Officersskole.

Hun gav os en skildring af slottes historie fra kongeslot til moderne uddannelsesinstitution. Frederiksberg Slot blev bygget som sommerslot af Frederik IV, der tog stedet i brug i 1704. Kongehuset benyttede slottet frem til Hærens Officersskole overtog slottet i 1865.

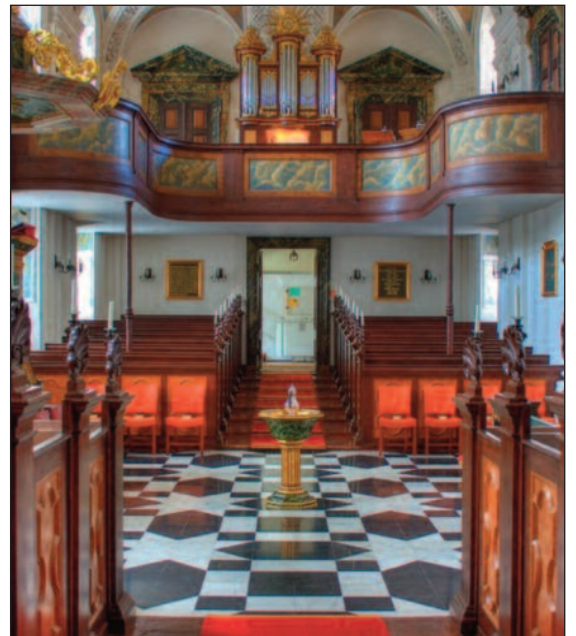
Det smukke Paradekøkken eller Pandekagekøkken oser af charme og historie. I 2005-2006 udførte Nationalmuseets eksperter en gennemgribende istandsættelse af rummet. Efter at have været lukket for offentligheden i ca. 15 år på grund af forskydninger i murværket og væggene blev det genindviet i 2006. Køkkenet er godt 20 kvm og består af et åbent ildsted. Det blev indrettet af Laurids de Thurah omkring 1736. Væggene er beklædt med ca. 1.600 kakler, som alle er håndmalede og ikke to fliser er ens. Kaklerne er udført på Store Kongensgade Fajancefabrik (1722-1772). Gul-

Kirken blev reetableret i 1931 og er i dag flittet benyttet som den romantiske ramme om bryllupper.

Pandekagekøkkenet er dekoreret med flere tusinde St. Kongensgade-kakler.

Interiørerne er udstyret med endnu bevarede barokke stukkaturer og loftsmalerier af Heinrich Krock og Benoît le Coffre, bl.a. dennes berømte billede "En maskerade".

vet er beklædt med marmorfliser fra Norge og Belgien og er lagt i skaktern.

Senere fik Frederik VI's to døtre Caroline og Wilhelmine køkkenet som "lege-køkken" og navnet skiftede til Prinsessernes Pandekagekøkken.

Frederiksberg Slot forbindes især med Frederik VI, der altid tilbragte sommerhalvåret herude. I 1770 dekorede C.F. Harsdorff spisesalen og det smukke marmorbade i kælderen, alt i nyklassicistisk stil.

Om marmorbadeværelset i kælderen blev det fortalt, at her havde Struensee og Caroline Mathilde haft deres "hyrdetimer". Det var vel ikke for ingenting, at en hofdame dengang kaldte slottet for "Lastens og skamløshedens bolig". Her kunne de to være i fred for den psykisk syge Christian den VII da han bl.a. led af klaustrrofobi og derfor ikke turde færdes i de nederste små og mørke rum.

For øvrigt siges det, at Carolines ånd skulle gå igen her. Når det sker, så er badets vægge fugtig, som om der netop har været nogen og tage bad.

Efter enkedronning Maries død i 1852 stod

slottet tomt, indtil det i 1865 blev overtaget af Krigsministeriet. To år senere oprettedes Hærens Officersskole, og efter en mindre istandsættelse indleder det første hold kadetter deres uddannelse på Frederiksberg Slot i 1868.

Slottet har også den smukke slotskirke. Den var faktisk oprindeligt hofkapel, senere distriktskirke, men har fra 1982 haft sit eget sogn, udskilt fra Frederiksberg Sogn.

Da Hærens Officersskole overtog slottet i 1869 blev rummet inddraget til anden brug, og inventaret blev flyttet til andre steder, fx blev prædikestolen foræret af dronningen til Emmauskirken på Diakonissestiftelsen.

Nu er der forslag om at flytte officersuddannelsen til Svanemøllens Kaserne, hvor uddannelsen skal slås sammen med de andre værn, hvilket personalet på Frederiksberg Slot er meget kede af.

På vej hjem holdt vi et lille pitstop ved Musik-konditoriet på Vesterbrogade.

*Foto: Bente Sig m.fl.
Referent: Preben Thorup*